Notulen van de raadsvergadering op woensdag 9 november 2022

Aanwezig

de voorzitter	mr. J.Th.C.M. Verheijen
de griffier	mr. N.A.P.G. Bisschoff
de leden:	GOB: M.W.C. Claessens, M.P.A. Dormans, C. Verjans, R.E.W. Breidenbach, L.W. van Rijswijk, G.R. Klee, N.F.J. Wetzels, J.H.J. Tholen, P.G.J.M. Boonen, I.A.L Knops-Verjans, J.A.G. Peeters CDA: P.J. Brouwers, P.T.H.M. Henssen, J.E.E.A. Schlössels, J.H. Smeets, A.J.C. Fredrix-Pilon, G.J.M.C. Essing-Demandt, T.A. Salvino GroenLinks/PvdA: K. Schmitz, J.E. Janssen, M.H. Schipper, F.M.M. Crutzen, P.H.J. Kubben, A.E.H. Wielders, M.J.M. De Loo Stadspartij: W.P.H. Paauwe, A.C.M. Raven PVV: M.H.J. Klaassen, J.W. Coumans SPA: J.J. Renet VVD: J.M.H. Joosten D66: P.R. Pi Van de Venne Lokaal Sittard-Geleen-Born: S.A.J. Klein PIT: M.M.J.T. Schenk-Hermans FVD: A.R.A.R. Lotfy (tot 20.00 uur aanwezig)
het college:	G.A.J. Geilen, Y.G. Salvino-Meijer, J.G.L.M. Buhler, A.L.W.G. Houtakkers, I.A.M.H. Tillie

Afwezig:

de leden	N.I.M. Kaufmann (CDA), F. Kuburić (GOB)
het college	-

notulen: F.J.G. van Vlodrop (Notuleerservice Nederland)

---

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de raadsvergadering van 9 november 2022 om 18.30 uur en heet iedereen van harte welkom.

2. Vaststellen agenda

De Stadspartij heeft een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend over de Bouwplanoplossing Vervanging De Baenje. Het onderwerp is aan de agenda toegevoegd.

De gemeenteraad stemt in met de voorliggende agenda.

3. Vaststellen van de notulen

- **Notulen gemeenteraad 29 september 2022**
- **Notulen Ronde Raadzaal 13 oktober 2022**
- **Notulen Ronde Maaszaal 13 oktober 2022**
- **Notulen Ronde Raadzaal 20 oktober 2022**
- **Notulen Ronde Maaszaal 20 oktober 2022**
- **Notulen Ronde Raadzaal 3 november 2022**

De heer **Pi Van de Venne** (D66) heeft eerder een aantal wijzigingen doorgegeven. Een wijziging is nog niet doorgevoerd.

De **voorzitter** zegt toe dit te corrigeren.

De gemeenteraad gaat met deze opmerking akkoord met de notulen.

4. Vaststellen van de lijst ingekomen stukken
De gemeenteraad gaat akkoord met deze lijst ingekomen stukken..

5. Benoeming 1e en 2e plaatsvervangend griffier
De **voorzitter** deelt mee dat de raad op 5 november 2014 mevrouw A.C.J. Lamers-Beckers heeft benoemd als 2e plaatsvervangend griffier. Voorgesteld wordt om haar als 1e plaatsvervangend griffier te benoemen. Mevrouw A.M.P Cortlever wordt per 1 december 2022 aangesteld als raadsadviseur. Voorgesteld wordt om haar als 2e plaatsvervangend griffier te benoemen.

De gemeenteraad stemt in met deze benoemingen.

De voorzitter feliciteert beide dames van harte met deze benoeming en wenst hen veel succes.

6. Verordening nadeelcompensatie
De **voorzitter** deelt mee dat in de verordening de nadeelcompensatie onder andere in verband met de invoering in 2023 van de nieuwe Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht, is uitgewerkt.

De heer **Paauwe** (Stadspartij) vraagt met een stemverklaring om in de toekomst de verordeningen per artikel te behandelen en niet meer integraal.

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen unaniem conform het voorstel.

7. Aanvraag Retailplan 30-03-22 tot herziening bestemmingsplan Krawinkel
De **voorzitter** deelt mee dat het college voorstelt om de aanvraag af te wijzen.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) vindt het passen binnen de huidige bestuurscultuur dat dergelijke aanvragen niet meer in behandeling worden genomen. De fractie zal dan ook tegen het voorstel stemmen.

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen conform het voorstel. De fracties van de Stadspartij, D66 en Lokaal Sittard-Geleen-Born stemmen tegen. De overige fracties zijn voor het voorstel.

8. Wijziging GR Omnibuzz (1e fase afrekensystematiek)
De **voorzitter** deelt mee dat het college adviseert om geen zienswijze in te dienen en de wijziging te accepteren. De raad wordt tevens gevraagd om in te stemmen met de Concept begrotingswijziging 2023.

De raad besluit zonder verdere beraadslagingen unaniem conform het voorstel.

9. Mobiliteitsaanpak Sittard-Geleen
De **voorzitter** deelt mee dat vele technische vragen in de ronde zijn beantwoord en opgenomen in iBabs. D66 heeft een motie en een amendement ingediend betreffende het ontbreken van euregionale aspecten in de Mobiliteitsaanpak en de prioriteringseisen op het gebied van duurzaamheid.

De heer **Pi Van de Venne** (D66) vraagt in de motie voor een sterke lobby voor het promoten van de verbindingen in de euregio. De fractie vraagt in het amendement om – waar mogelijk, in verband met mogelijke acute knelpunten – eisen op het gebied van duurzaamheid op te nemen bij de prioriteringscriteria. De motie wordt mede ingediend door GOB, het CDA, GroenLinks, de PvdA, PIT en de VVD. Het amendement wordt mede ingediend door GroenLinks, de PvdA, PIT en de VVD.

De heer **Coumans** (PVV) leest in het voorstel dat het stimuleren van elektrisch rijden met groene stroom een positieve bijdrage zal leveren aan de duurzaamheidsdoelen. In onder andere België en Duitsland worden deze auto’s echter geweigerd in de parkeergarages. De auto’s kunnen

spontaan in brand vliegen. Ook experts vinden dat ondergronds laden verboden moet worden. Daarvoor zijn richtlijnen gepubliceerd. Is de gemeente daarvan op de hoogte en is de wethouder bereid te onderzoeken of het mogelijk is om deze voertuigen – in verband met de veiligheid – niet meer toe te laten in de parkeergarages?

Mevrouw **Lotfy** (FVD) leest in het voorstel mooie woorden over voordelen voor aandacht voor duurzaamheid, maar de werkelijkheid is anders. Een belangrijk aspect in de mobiliteitstransitie is het beïnvloeden van het gedrag van reizigers. Zij moeten nadenken over gezonde en duurzame vervoerswijzen. FVD vindt echter dat de overheid burgers moet faciliteren. Politici zijn vergeten dat ze ten dienste moeten staan van de burgers, niet andersom. Gedragsbeïnvloeding is geen taak van de gemeente.
De voorgestelde aanpak bevat een aantal goede voornemens, zoals het beter faciliteren van fietsers met onder andere snelfietsroutes, maar is verre van pragmatisch. De aanpak is gebaseerd op wensdenken over onder andere minder gebruik van de auto en een centrale rol voor het openbaar vervoer. Dat openbaar vervoer functioneert op dit moment niet goed. Zijn de voorstanders van deze aanpak bereid om een voorbeeld te geven en de auto te laten staan? Zijn ze bereid om ‘s ochtends door de regen en in het donker via onverlichte en kapotte fietspaden naar het treinstation te fietsen om daar vervolgens te constateren dat de trein vertraging heeft, overvol is of zelfs niet meer rijdt?
Een gemeenteraad heeft geen invloed op de kwaliteit van het openbaar vervoer. Daarmee is bij deze aanpak sprake van een gebrek aan realiteitszin. De gemeenteraad mengt zich met dit voorstel in de privékeuzes van de inwoners. Daarom zal de fractie tegen het voorstel stemmen.

Wethouder **Geilen** legt uit dat er vaak sprake is van gedragsbeïnvloeding, bijvoorbeeld bij de verkiezingscampagnes of andere uitingen in het openbaar. Met gedragsbeïnvloeding wil de gemeente mensen motiveren na te denken over hun mobiliteit. De wethouder beaamt dat het openbaar vervoer en de fietspaden moeten worden verbeterd.
De wethouder is niet op de hoogte van de door PVV genoemde richtlijnen en zegt toe daar onderzoek naar te doen. Er zijn op dit moment geen signalen om nader onderzoek te doen naar de veiligheid van het opladen van elektrische auto’s en parkeergarages, maar de wethouder zegt toe ook daar onderzoek naar te doen.
Het college omarmt het voorstel van onder andere D66 voor aandacht voor euregionale verbindingen. De gemeente is niet verantwoordelijk voor grensoverschrijdend vervoer, maar de wethouder zegt toe daar bij de provincie aandacht voor te vragen.
Het thema duurzaamheid is belangrijk in deze mobiliteitsaanpak. De wethouder zegt toe om daar waar mogelijk bewuster om te gaan met duurzaamheidsaspecten en deze op te nemen bij de prioriteringscriteria.

Tweede termijn

De heer **Renet** (SPA) merkt op dat de overheid bijvoorbeeld ook de gezondheid van mensen en verkeersveiligheid met gedragsverandering wil bevorderen en vraagt om een reactie van FVD.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) is voorstander van een kleine overheid met zo weinig mogelijk sturing. De overheid zal natuurlijk iets moeten doen op het gebied van verkeersveiligheid, maar dat is niet vergelijkbaar met de beïnvloeding om minder de auto te gebruiken, zeker door het gebrek aan adequaat openbaar vervoer.

<u>Besluitvorming</u>
<u>Amendement D66</u>
De heer **Jansen** (GroenLinks/PvdA) geeft aan dat stilstand achteruitgang is. De komende 10 jaar zal de mobiliteit in onze gemeente alleen maar toenemen en laat dat dan vooral geen automobiliteit zijn. Het mobiliteitsnetwerk in, naar en vanuit onze gemeente moet volgens de GroenLinks / PvdA fractie gezond gedrag voor iedereen stimuleren. Dat betekent prioriteit voor fietsers, voetgangers en ov zodat we de hoeveelheid CO2 en fijnstof kunnen terugdringen, een bijdrage kunnen leveren aan het klimaat akkoord en een aangename leefomgeving kunnen borgen. Om die redenen dienen we het amendement en de motie van D66 mede in.

De heer **Renet** (SPA) vindt het amendement vaag. Het bevat bijvoorbeeld geen criteria. Maar niemand kan eigenlijk tegen een dergelijk voorstel zijn. Datzelfde geldt voor de motie van D66.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) vindt dat aan de ambities in het amendement een budget moet worden gekoppeld. Ook is het voorstel niet concreet genoeg.

De **voorzitter** stelt vast dat het voorstel wordt aangenomen. Tegen zijn de fracties van Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD en de PVV. Alle andere fracties zijn voor.

Mobiliteitsaanpak Sittard-Geleen
De heer **Renet** (SPA) vindt dat het voorstel door een bespreking van de combinatie van beleid en uitvoering onnodig tot premature discussies heeft geleid. Hij stelt voor om in de toekomst het beleidsstuk en het uitvoeringsplan apart aan de raad voor te leggen.

De **voorzitter** stelt vast dat het voorstel wordt aangenomen. Tegen zijn de fracties van Lokaal Sittard-Geleen-Born en FVD. De fracties van GOB, PIT, de VVD, de Stadspartij, SPA, GroenLinks/PvdA, de PVV, het CDA en D66 zijn voor.

Motie D66
De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) merkt op dat grensoverschrijdende verbindingen moeilijk en tijdrovend zijn. Voor de fractie heeft dat daarom nu geen prioriteit.

De **voorzitter** stelt vast dat het voorstel wordt aangenomen. Tegen zijn de fracties van Lokaal Sittard-Geleen-Born, de PVV, en FVD. De fracties van GOB, PIT, de VVD, de Stadspartij, SPA, GroenLinks/PvdA, het CDA en D66 zijn voor.

10. Begroting 2023, 1e begrotingswijziging en 3e rapportage
De voorzitter deelt mee dat wordt voorgesteld om de financiële voordelen uit de septembercirculaire 2022 te verwerken in de begroting. Daarmee ontstaat een structureel begrotingsevenwicht voor jaarschijven 2022-2025.
Deze avond wordt de eerste termijn van de fracties behandeld. In de vergadering van 10 november 2022 volgt de eerste termijn van het college met daarna – in een tweede termijn – het onderling debat tussen de fracties.

De heer **Boonen** (GOB) gaat in op de huidige bijzondere tijd met problemen op het gebied van migratie, de steun aan het midden- en kleinbedrijf (een op de vijf ondernemers denkt aan stoppen), hoge energiekosten (velen kijken met angst naar de nabije en verre toekomst) en onder andere de zorgen over de omvolkingstheorie.
In de toekomstvisie van Sittard-Geleen wordt veel gesproken over veerkracht, het vermogen om te herstellen van stress en tegenslag. Die veerkracht is hard nodig om het hoofd te bieden aan de uitdagingen. De uitdagingen moeten samen met inwoners, organisaties en bedrijven te lijf worden gegaan, maar ook samen met de gemeenteraad. Dat vraagt ook om vertrouwen, reflectie en de mogelijkheid om bij te sturen.
De Begroting 2023 is in het licht van al die onzekerheid opgesteld, zoals corona, de oorlog in Oekraïne, de inflatie, het woningtekort, de opvang van asielzoekers, de energietransitie, de stijgende (energie)prijzen en onder andere de zorgen over bestaanszekerheid. Daarnaast blijft er sprake van een toenemende zorgvraag.
De begroting is beleidsarm. Er worden nog geen grote keuzes gemaakt. De komende maanden wordt – hopelijk samen – gewerkt aan een breed gedragen kadernota, die gebaseerd is op de Toekomstvisie 2030. Wellicht moeten andere keuzes worden gemaakt of moeten keuzes worden bijgesteld.
Inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en verenigingen zijn met elkaar verbonden. Zij hebben te maken met dezelfde problemen en uitdagingen. GOB is zich bewust van de urgentie om samen met hen steun te bieden aan mensen van wie de bestaanszekerheid in gevaar komt. De fractie roept het college op om daarvoor de raad in de 4e rapportage concrete voorstellen voor te leggen. De fractie vindt dat het Rijk te weinig aandacht heeft voor het midden-

en kleinbedrijf. GOB vraagt daarom nogmaals aandacht voor aanpassing van de ozb niet-woningen.
De septembercirculaire pakt gunstig uit. Maar de gemeente mag zich niet rijk rekenen. Er bestaan vele wensen. Daar moet samen met inwoners, ondernemers en organisaties, met veerkracht en vertrouwen in elkaar aan worden gewerkt.
In de ronde is gesproken over een onderzoek door de rekenkamer naar de werking van de raadswerkgroep. GOB dient daarvoor een motie in.

De heer **Brouwers** (CDA) gaat in op de toekenning van de Ziepesjprenger aan fractielid John Smeets vanwege zijn verdiensten voor het behoud van de Sittardse cultuur. Ziepesjprenger betekent straatgootspringertje, een oud kinderspelletje waarbij kinderen over een goot springen, maar ook een traditioneel Sittards krentenbrood in de vorm van een pop. Hij refereert er in zijn bijdrage regelmatig aan.
In de voorliggende stukken is veel aandacht voor investeringen in de openbare ruimte, zoals de verbetering van wegen en het groenonderhoud. Ook is er aandacht voor de inclusie-agenda; iedereen in de gemeente moet mee kunnen doen. Het CDA vraagt daarbij aandacht voor het zwerfafval in de gemeente en vraagt daarom om onder meer meer prullenbakken.
Voor de invulling van de V&D-locatie hebben zich twee bedrijven gemeld. Het CDA is blij met de (toekomstige) openbare toiletten op die locatie, maar pleit nu voor een tijdelijke oplossing.
De ondernemers in de stad hebben te maken met zware tijden. De overheid moet hen steunen. En wanneer komt er nu eindelijk water in de grachten? En wanneer komt het beeld van Remco van der Vorst?
De Ziepesjprenger, het krentenbrood, werd bij feestelijkheden, zoals onlangs de oktoberfeesten, cadeau gedaan. Het is goed dat mensen in deze zware tijden ook nog plezier kunnen maken. Het is daarom goed dat het college aandacht heeft voor verenigingen, onder andere de ook voor hen hoge energieprijzen (met de inzet van incidentele middelen).

In 2022 is het 55 jaar geleden dat de staatsmijn Maurits in Geleen werd gesloten. Om dit te herdenken werkt een werkgroep aan diverse activiteiten. De fractie koestert de restanten van het mijnverleden. Ook het college zet daarop in. Daar is het CDA blij mee. Maar de Koempel maakt zich zorgen over Geleen, onder andere over de zwem- en schaatsvoorziening Glanerbrook. Kan hij nog wel zwemmen en schaatsen in Geleen? Het CDA ziet uit naar een onafhankelijk onderzoek van de rekenkamer naar wat het beste is voor de burgers. Het mag geen politiek dossier worden. Het CDA dient daarvoor samen met GOB een motie in.
De fractie ziet ook uit naar de plannen van het college voor de inzet van de subsidie van het Rijk voor een impuls voor het centrum van Geleen.
Ook in Geleen-Zuid vinden mooie ontwikkelingen plaats. Op het Graaf Huyncollege bijvoorbeeld worden culturele subsidies ingezet voor theatermakers die aandacht schenken aan de gevolgen van de heftige coronatijd voor scholieren. Het CDA is verder voorstander van de Triple Helix met de verbinding tussen het bedrijfsleven en onderwijs met aandacht voor het tekort aan werknemers in de regio.
Het CDA heeft eerder aandacht gevraagd voor arbeidsmigranten en vraagt de wethouder naar de stand van zaken. De fractie vraagt ook aandacht voor eenzaamheid.

In Born zetten verschillende verenigingen zich gezamenlijk in voor het aanstaande OLS. Het CDA heeft bewondering voor die samenwerking.

Het zijn onzekere tijden. Daar is in deze beleidsarme begroting rekening mee gehouden. De fractie ziet uit naar een goede discussie bij de behandeling van de kadernota en vraagt daarbij aandacht voor burgerparticipatie. Het CDA is blij met de aandacht voor euregionale en Europese samenwerking, maar vraagt ook aandacht voor Limburg en Sittard-Geleen.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) gaat in de op ongelijke verdeling van de welvaart in Nederland. Hoe lager het inkomen hoe meer de bestaanszekerheid onder druk staat. Daarvoor zal de fractie concrete voorstellen doen.
De gevolgen van klimaatverandering worden steeds tastbaarder door de hoge concentraties stikstof. Dat gaat ook ten koste van de woningbouw en andere bouwactiviteiten.
Complotdenken en populisme zijn een bedreiging voor de democratie. Rechtsextremisme is een reële dreiging. GroenLinks/PvdA dient een amendement in om de foute passage over

radicalisering in de begroting te herstellen. Heeft de gemeente wel de juiste dreigingen in het vizier?
De coalitie van GOB en het CDA hebben een krappe meerderheid en kunnen besluiten doordrukken, maar dat betekent nog niet een functionele democratie. Inwoners moeten serieus worden genomen, bijvoorbeeld met aandacht voor door burgers aangedragen varianten voor de invulling van de Schwienswei. Zijn de fracties van GOB en het CDA het met het college eens dat er een uitgebreid participatieproces heeft plaatsgevonden? De plannen van het college vertonen nu, met nu wel meerdere varianten, een klein lichtpunt het kader van de functionele democratie.
GroenLinks/PvdA pleit ook in het kader van de begroting en de programmarapportage voor openheid en transparantie. Inwoners kunnen nu met deze beleidsarme begroting rustig gaan slapen, de plannen komen in 2023 aan de beurt. De begroting is echter niet beleidsarm, maar de raad heeft er niets over te zeggen.
GroenLinks/PvdA mist in de begroting de juiste cijfers. De fractie pleit voor de bespreking van verbeteringen in de commissie B&V. De begroting dient inzicht te bieden in de inkomsten en de uitgaven op diverse gebieden als economie, zorg en natuur. Bij de bespreking van de kadernota moet alles transparant en inzichtelijk zijn met onder andere een onderscheid tussen wettelijke en autonome taken. Hoeveel wordt er bijvoorbeeld uitgegeven aan extra projecten als De gezonde basis voor de toekomst? Zijn er voor de Greendeal voor het mkb middelen gereserveerd? De fractie vraagt verder een toelichting op de paragraaf Borging continuering bestaand beleid. Van een bedrag van 1 miljoen euro is de bestemming onduidelijk.
In het dossier Glanerbrook zijn de raad pas in een laat stadium alle varianten voorgelegd. Nu wordt eindelijk in de raad het gesprek gevoerd over de toekomst van Glanerbrook. De fractie dient een amendement in om nu niet alvast 5 miljoen euro te reserveren voor het landschapspark én om niet uit te gaan van cofinanciering.
In de motie Kappen met kappen vraagt de fractie om tot half december 2022 geen onomkeerbare stappen te zetten bij het kappen van bomen.
Mensen snakken naar adem. De gemeente moet mensen lucht geven met bijvoorbeeld lokale, sociale ecosystemen. De fractie vraagt dan ook in een motie om onderzoek te doen naar een sociaal, lokaal energiebedrijf. Daarmee zou een bedrag van 30 miljoen euro per jaar niet weer wegvloeien naar energiebedrijven met een kantoor in het buitenland. Het is ook een enorme impuls voor de lokale opwekking van duurzame energie. Onderdelen van zo'n ecosysteem zijn ook de stadslabs en een digitale munt. Hoe ziet het college de toekomst van de stadslabs en zijn er nog ontwikkelingen voor een digitale munt? GroenLinks/PvdA dient samen met D66 een motie in over vuurwerk. D66 zal die motie toelichten.

De heer **Paauwe** (Stadspartij) hekelt de grote boekwerken als de Begroting 2023 en de 3e rapportage.
Dankzij extra overheidsgelden kan Sittard-Geleen het jaar positief afsluiten. De fractie heeft eerder gevraagd of alle meevallers zijn meegenomen. Dat was niet het geval. Is daar meer duidelijkheid over, bijvoorbeeld over mogelijke tegenvallers?
De lokale lasten zijn in Sittard-Geleen hoog in vergelijking met andere steden. Welke stappen heeft het college gezet om het lastenniveau van inwoners en ondernemers te verlagen?
De Stadspartij heeft eerder aandacht gevraagd voor de stijgende energieprijzen van verenigingen, buurthuizen en clubgebouwen. Het college heeft daar na zes maanden nog steeds geen duidelijkheid over gegeven. Is er een vangnet in beeld om hen te ondersteunen?
Het onlangs gehouden tevredenheidonderzoek geeft een score van 5,53. Op welke manier gaat het college hiermee de slag? De Stadspartij pleit in dat kader voor meer samenwerking met de inwoners.
Vooral de minima hebben last van de stijgende prijzen. Aan welke extra tegemoetkomingen denkt het college?
De plannen voor Glanerbrook zijn afgeslankt van 73 miljoen euro naar het originele bedrag van 48 miljoen euro. De Stadspartij vraagt daarbij om optimaal in te zetten op het binnenhalen van subsidies en voor het verkrijgen van steun van omliggende gemeenten, bijvoorbeeld met verregaande samenwerking.
Eerder zijn organisaties als de Sportstichting Sittard-Geleen op afstand gezet. Is het college bereid om onderzoek te doen naar mogelijke lastenverlichtingen?
De Stadspartij vraagt verder naar de stand van zaken van het project Schwienswei en Het Groene Net. De fractie vraagt ook om een actief beleid voor duurzaam bouwen, voor onderwijs

en voor het mkb. De fractie vraagt het college verder om een actieve en sturende rol bij het verduurzamen van huurwoningen.
Eerder heeft de coalitie fracties gevraagd om aan te sluiten. Wat is de stand van zaken?
De Stadspartij vraagt tot slot om pas op de plaats te maken en investeringen te beperken tot noodzakelijke investeringen, zoals ook de huishoudens doen in financieel moeilijke tijden.

De heer **Klaassen** (PVV) leest in de begroting dat het college het beste voorheeft met de inwoners, met onder andere aandacht voor zorg, onderwijs en sport. De fractie is daar tevreden over, maar heeft ook nog een aantal zorgen.
De financiële ruimte lijkt – behoudens onvoorziene zaken en het uitdelen van cadeautjes – voldoende. Hoe schat het college het risico op onvoorziene kosten in? Eerder is een motie aangenomen over een gefaseerde afschaffing van de hondenbelasting. De VVD en PIT dienen daartoe nu een motie in. Waarom komt het college zelf niet met een voorstel?
De heer Klaassen onderschrijft de opvatting van GroenLinks/PvdA dat de begroting niet beleidsarm is. Hij merkt verder op dat de gemeentelijke beleidskaders verouderd en inflexibel zijn. Daarmee worden goede ontwikkeling gehinderd. De invoering van de nieuwe Omgevingswet is opnieuw uitgesteld. Wanneer komt een modern goed functionerend beleid voor het ruimtelijke domein? De PVV vraagt het college meer vaart te maken met de sectorale beleidsvelden, vooral met de woonvisie met aandacht voor de rol van de gemeente bij bouwplannen, doelgroepenbeleid en zelfbewoningsplicht bij nieuwbouw. De fractie vraagt in dat kader om de jaarlijkse prestatieafspraken met de woningcorporaties in de gemeenteraad te behandelen.
De invoering van de nieuwe Wet kwaliteitsborging zorgt voor lagere legesopbrengsten en hogere personele kosten, maar zorgt er ook voor dat inwoners straks meer moeten gaan betalen voor een vergunning. Heeft het college hier zicht op?
De PVV vindt het jammer dat het college blijft vasthouden aan de taakstelling om een groeiend aantal doelgroepen als internationale werknemers en asielzoekers te huisvesten. Voor die laatste groep komt het Rijk met een perverse financiële prikkel. Gaat het college daar gebruik van maken? Of is de wethouder het met de PVV eens dat het aantal nieuwkomers nu genoeg is?

De heer **Pi Van de Venne** (D66) complimenteert het college en de ambtenaren met deze sluitende begroting. Dat zorgt voor vertrouwen, zowel van de provincie als van een groeiende groep inwoners. Dat vertrouwen moeten we vasthouden zeker met het oog op de ontwikkelingen bij de Swienswei.
Het is vreemd dat de POK-middelen niet worden ingezet om radicalisering breed te bestrijden. Als politiek, gemeente en samenleving moeten we daarom hard, fel en meedogenloos optreden tegen fout-rechts en complotextremisme. Ook NCTV waarschuwt voor deze bedreigingen. Ook partijen in deze raad hangen een Lotfy-ologie aan van des-informatie, verdeeldheid en complottheorieën.

De **voorzitter** verzoekt de heer Pi Van de Venne om deze woorden aan te passen, zodat ze niet herleidbaar zijn naar een lid van deze raad.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) prijst deze opmerking van de voorzitter, maar geeft ook aan moeite te hebben met de term complotdenkers.

De **voorzitter** antwoordt dat het punt duidelijk is gemaakt maar dat de correctie is aangebracht, de heer Pi Van de Venne moet dit anders formuleren.

De heer **Pi Van de Venne** (D66) spreekt over ideeën en ideologieën. D66 dient de motie op dit gebied mede in.
De fractie pleit voor een algemeen vuurwerkverbod met preventief handhaven en repressief optreden en dient de motie op dit gebied mede in. De fractie is blij dat er gevolg is gegeven aan eerder aangenomen moties over dag- en nachtopvang van jongeren en dat het college studenten voorziet in een energietoeslag.
Het is tof dat het college bovenop de provinciale middelen extra NPO-middelen inzet voor het vergroenen van schoolpleinen, maar de gemeente moet ook aan de slag met tiny forests en groene gevels.
Uit de begroting blijkt dat structurele keuzes worden uitgesteld, maar acties op het gebied van duurzaamheid kunnen niet wachten. Het is goed dat er in projecten als Sittard Climatproof en Corioglana meer ruimte komt voor water. Maar de gemeente doet niets aan het opwekken van

duurzame energie. Keuzes in dit dossier worden doorgeschoven. Hoe kunnen de RES- afspraken met het schrappen van het windmolenpark in Holtum-Noord überhaupt worden gerealiseerd? De minister van Klimaat heeft 1,7 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het klimaatbeleid en dat bedrag zal in de komende jaren verder groeien. D66 hoopt dat de stilte rondom het Schone Lucht Akkoord snel zal veranderen. Binnen de euregio moet op het gebied van duurzaamheid intensiever samengewerkt worden. D66 ziet echter slechts een fysieke grens van windmolens aan de Duitse grens.
Een sterk Europa is ook op lokaal niveau onmisbaar. D66 is blij met de aandacht van het college voor de euregionale samenwerking. Het college wil actief de talen Frans en Duits stimuleren in het onderwijs. Houdt dat ook de financiering ervan in? Spreker wijst het college in dat kader op de Interreg EMRLingua. Hij vraagt het college tot slot de raad actief mee te nemen in de ontwikkelingen in de Eurregionale samenwerking.

De heer **Klaassen** (PVV) vindt de woorden van D66 om hard, fel en meedogenloos op te treden tegen rechtspopulisme, een verkapte oproep tot geweld tegen raadsleden en vraagt de heer Pi Van de Venne om die woorden terug te nemen en een excuus te maken.

De **voorzitter** heeft eerder aangegeven dat geen enkel raadslid op deze wijze mag worden aangesproken. Dat is een voldoende reactie. Hij is het er niet mee eens dat de woorden van D66 oproepen tot geweld, het is een stelling die gemaakt mag worden. Het is ook geen punt van orde maar een debat en daarvoor verwijst hij naar de tweede termijn.

De heer **Pi Van de Venne** (D66) vraagt het college om de raad jaarlijks via een RIB te informeren over de ontwikkelingen in de euregionale samenwerking en inzicht te geven in de toekomstige plannen op dat gebied. D66 vraagt in een motie om een jaarlijkse euregionale raadsconferentie met aandacht voor ambtelijke, bestuurlijke en politieke samenwerking.
D66 vraagt het college verder te voldoen aan de taakstelling op het gebied van statushouders, aandacht te schenken aan de energiekosten van verenigingen, Sittard-Geleen aantrekkelijk te maken voor jongeren en trots te zijn op onder andere de Brightlands Chemelot Campus.
Inwoners moeten meer inspraak krijgen met behulp van buurtbudgetten en burgertops. Tot slot moet het college zorgen voor gelijke kansen voor iedereen.

De heer **Renet** (SPA) gaat in op de bijdrage van de raad aan de begroting en is vervolgens enkele ogenblikken stil.
In oktober 2021 was het college bekend met een overschrijding van het budget van een belangrijk groot project met 10 miljoen euro. In januari 2022 was de overschrijding 26 miljoen euro. Het college heeft die overschrijdingen niet aan de raad gemeld. De overschrijdingen waren dan ook geen onderwerp bij de verkiezingen. Dat had wellicht tot een andere uitslag geleid.
Verder heeft het college geen overdrachtsdocument opgesteld na de verkiezingen. Het beleid zou bij de bespreking van de kadernota na de zomer van 2022 aan de orde komen. De aangekondigde raadsconferentie bleek echter een informatiebijeenkomst van het college. Het is bij een nieuwe raad belangrijk om belangrijke onderwerpen te bespreken. Inzichten van nieuwe raadsleden zijn belangrijk. De raad heeft echter zijn kaderstellende en controlerende taak niet kunnen uitvoeren, omdat het college – nu nog steeds – geen cijfers verstrekt. Een wethouder van het college vindt dat een gemeente als een bedrijf moet worden gerund, maar bedrijven zijn in tegenstelling tot het gemeentebestuur hiërarchisch georganiseerd. In de gemeente is de raad de baas. Het college schrijft echter dat het een aantal keuzes heeft gemaakt. Dat zet de raad buitenspel. Doorgaan met het huidige beleid zoals blijkt uit de begroting, noemt het college beleidsarm.
Nieuwe raadsleden moeten zich eens verdiepen in de term zonder last te stemmen. De raad mag nu slechts instemmen met de voorliggende begroting.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) ziet voorzichtige positieve veranderingen op het gebied van de bestuurscultuur, bijvoorbeeld de uitnodiging van wethouder Salvino, en ziet uit naar een vervolg.
De heer Klein roept op om naast nieuwe dossiers, ook de oude dossiers als Glanerbrook (op een nieuwe manier) op te pakken. Het is verkiezingsjaar. De heer Klein wilde weten wat het college nu weer verborgen houdt voor de burgers. Het blijkt de overschrijding van het budget voor de aanpak van Glanerbrook met 26 miljoen euro te zijn. Dat was al ruim voor de verkiezingen bekend. Het is het college weer gelukt om zo'n belangrijke informatie te verzwijgen. Lokaal

Sittard-Geleen-Born vindt dat een burgemeester verantwoordelijk is voor een correcte en complete informatievoorziening en vraagt de burgemeester om een reactie. De fractie heeft getracht om met een motie van treurnis de burgemeester aan te sporen om zorgvuldig om te gaan met de aanvraag van stukken door partijen. Maar nu gaat de informatievoorziening over Glanerbrook weer moeizaam. Dat gaat ten koste van het vertrouwen.
Het college ontkent dat er nog steeds sprake is van een angstcultuur. De zaken zouden zijn uitgesproken. Echter, een kritische uitspraak van een vrijwilliger over Bie Zefke leidde onlangs nog tot ontslag. De heer Klein roept het college op om dit probleem op te lossen om een verdere leegloop bij deze organisatie te voorkomen.
De fractie gaat pas akkoord met de begroting als het college de raad vier opeenvolgende rapportages voorlegt zonder grote wijzigingen of afwijkingen.

Mevrouw **Joosten** (VVD) hekelt de toegang tot Sittard via het station met weinig groen en veel rommel op straat. Ook is er sprake van verschillende soorten prullenbakken en lantaarnpalen. De VVD vraagt het college hierop beleid te formuleren.
De Begroting 2023 is lijvig, maar goed leesbaar. Het is een beleidsarme begroting. De afgelopen jaren met crises schreeuwen echter om beleid. Wat is de toekomst van deze gemeente? Wat zijn de ambities van dit college? Belangrijke beleidskeuzes worden later samen gemaakt. Hoe dan? Mevrouw Joosten mist in de begroting aandacht voor het dierenwelzijn en vraagt een reactie van de wethouder.
In Limburg moeten 26.500 woningen worden gebouwd. Hoeveel woningen in Sittard-Geleen? De prijzen van woningen zijn gestegen en daarmee ook de WOZ. Dat zorgt voor meer inkomsten voor de gemeente. De VVD pleit ervoor om met die extra inkomsten de extra lasten van de burgers compenseren.
De energieprijzen zijn belachelijk hoog. Dat vraagt om verduurzaming. Sittard-Geleen kent verschillende regelingen op dit gebied, zoals het afkoppelen van regenwater. Die regeling is echter nog steeds niet geheel benut. Wellicht dat een aanvraag hiervoor veel te moeilijk is.
Een betaalbare, schone, veilige en betrouwbare energievoorziening kan worden gerealiseerd met kernenergie. Het is ook in vele opzichten duurzamer dan energie uit zon en wind. Chemelot is een unieke locatie voor een centrale. Wat is de opvatting van het college hierover?
Veel verenigingen en maatschappelijke ondernemingen herstellen van de coronaperiode, maar worden nu geconfronteerd met hoge energiekosten. Denkt het college aan een noodfonds, eventueel met cofinanciering van het Rijk?
Ook monumentale panden moeten worden verduurzaamd. Dat vraagt om een versoepeling van de regels, bijvoorbeeld door er zonnepanelen toe te staan. Een verzoek daartoe op dit moment kost echter geld en is ingewikkeld.
Boa’s worden steeds meer geconfronteerd met agressie. Zij moeten daarom goed toegerust worden. Wanneer kunnen zij beschikken over bijvoorbeeld uitschuifbare wapenstokken?
De hondenbelasting is de VVD al jaren een doorn in het oog. Steeds meer gemeenten schaffen die belasting af. Alle fracties in deze raad zijn daar ook voor, maar het is nog steeds niet afgeschaft. Daar dient de VVD opnieuw een motie voor in. Daarnaast dient de VVD moties in over de Limburgse taal en BsGW.
In de gemeente is veel werk aan de winkel. De VVD neemt graag de uitnodiging van het college aan om dit samen op te pakken.

Mevrouw **Schenk** (PIT) prijst de sluitende begroting. De fractie roept echter op om waakzaam te blijven gezien de risico’s in deze moeilijke tijden. De fractie roept ook op om de inwoners, verenigingen en het mkb waar mogelijk te helpen.
PIT vraagt aandacht voor financiële situatie van inwoners, mkb en verenigingen. In de voorliggende begroting is sprake van een overschot van 1 miljoen euro. Het college legt daarvoor in de 4e programmarapportage plannen voor aan de gemeenteraad. PIT stelt voor om dat bedrag te reserveren voor de aanstaande crises. Bizarre tijden vragen om een flexibele houding om inwoners te kunnen ondersteunen.
PIT vindt dat zelfredzaamheid niet los gezien kan worden van de lees- en schrijf- en digitale vaardigheden van de inwoners. 10% van de inwoners is laaggeletterd en 10% leeft onder de armoedegrens. Voor hen, vooral voor de jeugd, is – gratis – toegang tot de bibliotheek onmisbaar. Voorkomen moet worden dat jongeren ook in een positie komen dat ze niet zelfredzaam zijn. De fractie is dan ook blij met de aankondiging van het Rijk om openbare bibliotheken open te houden. Ziet het college mogelijkheden om de rijksgelden hiervoor in Sittard-

Geleen in te zetten om de genoemde doelgroepen te bereiken en hun zelfredzaamheid te vergroten?
Mevrouw Schenk vraagt – net als onder andere het CDA – aandacht voor cultuur en tradities. In moeilijke tijden komt cultuur onder druk te staan. Zij vraagt het college dan ook om de lokale geschiedenis een warm hart toe te dragen, bijvoorbeeld het mijnverleden van Geleen. Daar moet aandacht voor blijven.
Stolpersteine herinneren aan een zwarte bladzijde in de geschiedenis. In Sittard-Geleen zijn er 170 geplaatst. De verhalen achter deze stenen en de bijbehorende boodschap mogen niet verloren gaan. PIT vraagt het college te onderzoeken op welke wijze de boodschap levend kan worden gehouden, bijvoorbeeld via de groepen 8 op de basisscholen. Zij hebben na de toetsen in februari tijd voor gastlessen van vrijwilligers. De fractie dient daarvoor een motie in.

11. Schorsing

De **voorzitter** schorst om 20.30 uur de vergadering tot 10 november 2022 18.30 uur en wenst iedereen een fijne avond en wel thuis..

Aldus vastgesteld tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van Sittard-Geleen van 15 december 2022.

de griffier,	de voorzitter,
mr. N. A.P.G. Bisschoff	mr. J.Th.C.M. Verheijen